

507
C

نام
نام خانوادگی
محل امضاء

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

دفترچه شماره ۱
صبح جمعه
۹۳/۱۱/۱۷

آزمون ورودی دوره های کارشناسی ارشد ناپیوسته داخل - سال ۱۳۹۴

مجموعه زبان و ادبیات فارسی - کد ۱۱۰۱

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۴۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	زبان عمومی و تخصصی	۳۰	۱	۳۰
۲	نظم فارسی	۳۰	۳۱	۶۰
۳	نثر فارسی	۳۰	۶۱	۹۰
۴	کلیات مسائل ادبی (تاریخ ادبیات، فنون ادبی، دستور زبان)	۳۰	۹۱	۱۲۰
۵	عربی	۲۰	۱۲۱	۱۴۰

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

بهمن ماه - سال ۱۳۹۳

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark your answer sheet.

- 1- Being an honest person, she was unwilling to ----- Peter in the swindle he had planned.
1) confirm   2) abet   3) jeopardize   4) impede
- 2- The girl is surrounded by so many possessions that testify to her family's -----.
1) opulence   2) activism   3) propensity   4) elitism
- 3- The physician advised the ----- man to lose weight if he wanted to not be afflicted with different medical complications.
1) craven   2) sturdy   3) immense   4) obese
- 4- Enlightened slave owners were willing to ----- their slaves and thus put an end to the evil.
1) initiate   2) emancipate   3) efface   4) reject
- 5- One of the most striking aspects of Indian cultures was the production of ceremonial costumes and ornaments worn during religious -----.
1) rituals   2) subtleties   3) fashions   4) prefaces
- 6- The Clarks' ----- spending habits have put them in debt.
1) extemporaneous   2) divisive   3) extravagant   4) passionate
- 7- The people who had lost their homes in the fire tried to ----- whatever was salvageable from the ruins of that fire.
1) confront   2) extinguish   3) exclude   4) glean
- 8- The new study will test different doses for safety. And scientists should be able to tell if the antibodies ----- some of Alzheimer's devastating mind-robbing symptoms.
1) emerge   2) predict   3) alleviate   4) precede
- 9- Coaches often tell their players that a little nervousness is good because it keeps them on their -----.
1) limbs   2) toes   3) fingers   4) feet
- 10- Without liquids or food, people typically ----- after 10 to 14 days.
1) diminish   2) recede   3) falter   4) perish

PART B: Cloze Passage

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark your answer sheet.

Like most people, students tend to be overconfident about newly learned skills. This self-assessment problem can occur because the common educational practice of "massed training" promotes rapid acquisition of a skill—and self-confidence—but (11) ----- retention of that capability. In mass training, instructors teach students in one or a few intense sessions. Students (12) ----- such instruction quickly obtain the relevant knowledge. Yet skills taught in this way tend to decay rapidly, (13) ----- people remain unaware of this fact. (14) ----- more evident than in driver education. Although millions of dollars (15) ----- on such courses, they do not, the data suggest, produce safer drivers.

- 11- 1) not necessary for the   2) necessarily none of the
3) not necessarily the   4) for no necessary
- 12- 1) undergo   2) undergone   3) by undergoing   4) undergoing
- 13- 1) although   2) however   3) so that   4) then

- 14- 1) Nowhere might this problem be
 2) This problem nowhere might be
 3) Nowhere might be this problem
 4) Nowhere this problem might be
 15- 1) spent
 2) are spent
 3) being spent
 4) that are spent

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following three passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4) and then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

Nima Yushij is considered the father of modern Persian poetry, introducing many techniques and forms to differentiate the modern from the old. Nevertheless, the credit for popularizing this new literary form within a country and culture solidly based on a thousand years of classical poetry goes to his few disciples such as Ahmad Shamlou, who adopted Nima's methods and tried new techniques of modern poetry.

The transformation brought about by Nima Yushij, who freed Persian poetry from the fetters of prosodic measures, was a turning point in a long literary tradition. It broadened the perception and thinking of the poets that came after him. Nima offered a different understanding of the principles of classical poetry. His artistry was not confined to removing the need for a fixed-length hemistich and the tradition of rhyming but focused on a broader structure and function based on a contemporary understanding of human and social existence. His aim in renovating poetry was to commit it to a "natural identity" and to achieve a modern discipline in the mind and linguistic performance of the poet.

Nima held that the formal technique dominating classical poetry interfered with its vitality, vigor and progress. Although he accepted some of its aesthetic properties and extended them in his poetry, he never ceased to widen his poetic experience by emphasizing the "natural order" of this art. What Nima Yushij founded in contemporary poetry, his successor Ahmad Shamlou continued.

The Sepid poem (which translates to white poem), which draws its sources from this poet, avoided the compulsory rules which had entered the Nima's school of poetry and adopted a freer structure. This allowed a more direct relationship between the poet and his or her emotional roots. In previous poetry, the qualities of the poet's vision as well as the span of the subject could only be expressed in general terms and were subsumed by the formal limitations imposed on poetic expression.

- 16- **The passage states that Ahmad Shamlou -----.**
 1) made modern Persian poetry a popular trend
 2) conducted research into a thousand years of classical poetry
 3) was one of Nima's students who tried to change his methods
 4) encouraged Nima Yushij to try new techniques of modern poetry
- 17- **The word "them" in line 16 refers to -----.**
 1) arts
 2) techniques
 3) properties
 4) experiences
- 18- **According to the passage, the Sepid poem -----.**
 1) allows the poet to express his sensations freely
 2) requires very general and formal poetic expression
 3) clearly reflects the principles of classical poetry
 4) refers to the category of poems in which the poet describes his/her emotions

- 19- It can be inferred from the passage that Nima's poetry -----.
- 1) places great emphasis on rhyming
  - 2) relies on the natural function of the poetry
  - 3) observes the formal principles of classical poetry
  - 4) limits the linguistic performance of the poet
- 20- Which of the following best describes the writer's attitude toward the influence of Nima Yushij on Persian poetry?
- 1) Skeptical
  - 2) Emotional
  - 3) Indifferent
  - 4) Approving

PASSAGE 2:

Saadi distinguished between the spiritual and the practical or mundane aspects of life. In his *Bustan*, for example, spiritual Saadi uses the mundane world as a spring board to propel himself beyond the earthly realms. The images in *Bustan* are delicate in nature and soothing. In the *Gulistan*, on the other hand, mundane Saadi lowers the spiritual to touch the heart of his fellow wayfarers. Here the images are graphic and, thanks to Saadi's dexterity, remain concrete in the reader's mind.

Realistically, too, there is a ring of truth in the division. The Sheikh preaching in the *Khanqah* experiences a totally different world than the merchant passing through a town. The unique thing about Saadi is that he embodies both the Sufi Sheikh and the traveling merchant. They are, as he himself puts it, two almond kernels in the same shell.

Saadi's prose style, described as "simple but impossible to imitate" flows quite naturally and effortlessly. Its simplicity, however, is grounded in a semantic web consisting of synonymy, homophony, and oxymoron buttressed by internal rhythm and external rhyme.

- 21- According to the passage the images in *Bustan* are -----.
- 1) scary
  - 2) dreamy
  - 3) abstract
  - 4) comforting
- 22- The word "dexterity" in paragraph 1 is closest in meaning to -----.
- 1) skill
  - 2) style
  - 3) desire
  - 4) imagination
- 23- It can be inferred from the passage that *Gulistan* -----.
- 1) deals with worldly aspects of life
  - 2) will always remain in the reader's mind
  - 3) includes more spiritual images compared with *Bustan*
  - 4) was more popular with Saadi's followers compared with *Bustan*
- 24- According to the passage, Saadi's prose style -----.
- 1) is simple and imitative
  - 2) is not rhythmic at all
  - 3) does not conform to the rules of semantics
  - 4) makes effective use of certain literary devices
- 25- The expression "two almond kernels in the same shell" in paragraph 2 is used to -----.
- 1) describe Saadi's great works
  - 2) show the differences between *Bustan* and *Gulistan*
  - 3) unite the two images of Saadi as the sheikh and as the merchant
  - 4) distinguish between the spiritual and practical aspects of life

PASSAGE 3:

The Shah-nameh has become the 'national' epic of Persia. The conception of 'nation' was, of course, still in the future, but the poem, by giving expression to the feeling of what it was to be Persian, and by bringing together and welding into a unity different strands of local traditions, helped to form a common consciousness and sense of identity. Essentially it shows the Persians their place and function in world-history, for it begins with the creation of the world. The Persians (Iran) are the forces of light and good, who have to fight against the forces of evil and darkness (Turan), especially in the shape of the barbarian Turkish invaders from the steppes of Central Asia. This view of history found a deep echo in Persian hearts, for it was in line with the theological dualism of good and evil in their former religion, Zoroastrianism. Yet it is formulated in such a way that it does not contradict Islamic dogma, since the struggle may be regarded as that of God against the devil (Satan or Iblis). In this way the Persians began to find their distinctive vocation within the Islamic world; and the manner in which they did so both accorded with their own deepest feelings and gave them some compensation for the sense of inferiority produced by Arab self-assertion.

- 26- **What does the passage mainly discuss?**
 1) Old Persian epic stories
 2) The dualism of good and evil
 3) Creation of a sense of identity in the Shah-nameh
 4) The conception of nation in old literary works
- 27- **The word "it" in line 5 refers to -----.**
 1) identity
 2) the Shah- nameh
 3) function
 4) world history
- 28- **The passage states that the Shah-nameh -----.**
 1) is totally based on Zoroastrianism
 2) is the national epic of the future
 3) brought together different local traditions
 4) has failed to give Iranians a sense of identity
- 29- **The word "contradict" in line 10 is closest in meaning to -----.**
 1) involve
 2) challenge
 3) change
 4) protect
- 30- **It can be inferred from the passage that the view of history depicted by the Shah-nameh -----.**
 1) made Iranians feel inferior to Turks and Arabs
 2) exaggerates the place of the Persians in world history
 3) helped Iranians to compensate for their loss against the Turkish forces
 4) was approved of by not only Iranians' former religion but also by their new religion

نظم فارسی:

- ۳۱- مفهوم این بیت بر کدام گزینه تکیه دارد؟
 مگذار که زه کند کمان را دشمن که به تیر می توان دوخت
 (۱) پیشدستی (۲) تحرک فوری (۳) حفظ موقعیت (۴) دخالت سریع
- ۳۲- کدام عبارت از مفهوم این بیت دریافت نمی شود؟
 دلم ز نرگس ساقی امان نخواست به جان چرا که شیوه آن ترک دل سیه دانست
 (۱) بی رحمی (۲) بی پروایی (۳) خونخواهی (۴) بی زنجاری

- ۳۳- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت نمی‌شود؟
 سینه مکن گرگهر آری به دست بهتر از آن جوی که در سینه هست
 (۱) راه کمال پیمودن (۲) شرح صدر داشتن (۳) غرور از دل زدودن (۴) همت بلند داشتن
- ۳۴- مفهوم این بیت از چه چیزی حکایت دارد؟
 سفره انجیر شدی صفر وار گر همه مرغی بدی انجیر خوار
 (۱) حکم رانی بر اساس سیاست (۲) فراخوانی به اجرای عدالت
 (۳) ترجیح حقیقت بر مصلحت (۴) آفرینشی بر اساس حکمت
- ۳۵- کدام بیت با مفهوم این بیت متناسب است؟
 اگر نه فضل تو فریاد من رسد بیم است که قتل من کند او وقت خشیه‌ایملاق
 (۱) مرا ز چنگ نواب به جود خود برهان (۲) جهان موافق مهر تو است مگذارش
 (۳) روا مبین ز طریق کرم که زخم نیاز (۴) ز بی‌نواایی مشتاق آتش مرگم
 در این بیت سخن از چیست؟
- ۳۶- روح شیدا شد ز هول موکبش بهر هارونی کمر بست آسمان
 (۱) جنون و خدمت (۲) اعجاز و کرامت (۳) شیفتگی و بندگی (۴) جان بازی و شهادت
 مخاطب این بیت کیست؟
- ۳۷- روزت صلاهی شام هم از بامداد زد تو در نماز دیگر و پیشین چه مانده‌ای
 (۱) بی تجربه (۲) زود باور (۳) کج طبع (۴) خیال اندیش
- ۳۸- کدام عبارت مفهوم این بیت را در بر دارد؟
 کوی او جان را شبستان بود زحمت بر نتافت سایه بر درماند چون من در شبستان آمدم
 (۱) دیو چو بیرون رود فرشته درآید (۲) تن را شایستگی هم جواری جانان نیست
 (۳) باید ترک جان گفت و به کوی دوست درآمد (۴) دولت صحبت آن مونس جان ما را بس
- ۳۹- در این بیت سخن از چیست؟
 سوگند هم به خاک شریفش که خورده نیست زو به نواله‌ای دهن ناشتای خاک
 (۱) مرگ ممدوحی گرنامه‌ی (۲) مرگ را بر خواری ترجیح دادن
 (۳) از خاک برآمدن و در خاک شدن (۴) سیر چشمی خاک از بسیاری مردگان
- ۴۰- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر یکسان نیست؟
 (۱) هر صبح سر به گلشن صحرا برآورم و ز صور آه بر فلک آوا برآورم
 (۲) از اشک خون پیاده و از دم کنم سوار غوغا به هفت قلعه‌ی مینا برآورم
 (۳) چون طیلسان چرخ مطرا شود به صبح من رخ به آب دیده مطرا برآورم
 (۴) بر کوه چون لعاب گوزن اوفتد به صبح هویی گوزن و ار به صحرا برآورم
- ۴۱- مفهوم این بیت زبان حال کیست؟
 در مقام عزّ عزلت در صف دیوان عهد راست گویی روستم پیکار و عنقا پیکرم
 (۱) آن که راه تنهایی را دلیرانه می‌پیماید. (۲) آن که رستم و ار سیمرغ را به یاری می‌طلبد
 (۳) کسی که با شهاب عزت شیطان ذلت را می‌راند. (۴) کسی که با نیروی جسم و جان به جنگ نفس می‌رود.
- ۴۲- مفهوم این بیت کدام گزینه را می‌ستاید؟
 اینت فصاحت که زبان بستگی است اینت شتابی که در آهستگی است
 (۱) شتاب در کار خیر (۲) گشاده‌زبانی (۳) سکوت و درنگ (۴) به نرمی سخن راندن
- ۴۳- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟
 (۱) دانه که طرح است فرا گوشه‌ای دانه مخوانش چو شود خوشه‌ای
 (۲) حوضه که دریا شود از آب جوی تا به همان چشم نبینی در اوی
 (۳) آن مه نو را که تو دیدی هلال بدر نهش نام چو گیرد کمال
 (۴) نی منگر کز چه گیا می‌رسد در شکرش بین که کجا می‌رسد

- ۴۴- مفهوم این بیت بر کدام موضوع تکیه دارد؟
 زر که بر او سگه مقصود نیست آن زر و زرنیخ به نسبت یکی است
 (۱) ارزش ذاتی (۲) محبوبیت جهانی (۳) موهبتی خدادادی (۴) منافع کاربردی
- ۴۵- مفهوم این بیت چه چیزی را نکوهش می‌کند؟
 دست بدار ای چو فلک زرق ساز ز آستن کوتاه و دست دراز
 (۱) تغافل (۲) تفاخر (۳) تظاهر (۴) تعامل
- ۴۶- مفهوم این بیت کدام مورد را نکوهش می‌کند؟
 گفت شیطان که بما اغویتنی کرد فعل خود نهان دیو دنی
 (۱) گمراهی (۲) فرافکنی (۳) خود راندیدن (۴) ریاکاری کردن
- ۴۷- «هست هشیاری زیاد ماضی ماضی و مستقبلت پرده خدا» پس باید .....
 (۱) بی‌پروا زیست (۲) در بر زمان بست (۳) از خود بی خود گشت (۴) از گذشته عبرت گرفت
- ۴۸- مفهوم این بیت خواهان چیست؟
 خویش را تاویل کن نه اخبار را مغز را بد گوی نه گلزار را
 (۱) کاستی را از خود دیدن (۲) مشام جان را پروردن
 (۳) نیک و بد خبر را سنجیدن (۴) روی از تغییر در هم کشیدن
- ۴۹- «تو به تن حیوان به جانی از ملک تا روی هم بر زمین هم بر فلک» پس .....
 (۱) از موانع مترس (۲) کوتاه همت مباح (۳) یک سونگر مباح (۴) دین به دنیا مفروش
- ۵۰- کدام عبارت به مفهوم این بیت نزدیک است؟
 شاخ تلخ اربا خوشی وصلت کند آن خوشی اندر نهادش بر زند
 (۱) زمین شوره سنبل بر نیارد (۲) خو پذیر است نفس انسانی
 (۳) کار پاکان را قیاس از خود مگیر (۴) خاک شو تا گل برویی رنگ رنگ
- ۵۱- مفهوم این بیت خواهان چیست؟
 جامه پوشان را نظر بر گازر است جان عریان را تجلی زیور است
 (۱) دل بستگی (۲) وارستگی (۳) آسوده طلبی (۴) مجلس آرایبی
- ۵۲- کدام عبارت از مفهوم این بیت دریافت نمی‌شود؟
 چندان بمان که خرقة ازرق کند قبول بخت جوانت از فلک پیرزنده پوش
 (۱) کیود جامگی (۲) میراث خواری (۳) مرید و مرادی (۴) طلب جاودانگی
- ۵۳- مفهوم این بیت بیانگر چیست؟
 میل من سوی وصال و قصد او سوی فراق ترک کام خود گرفتم تا بر آید کام دوست
 (۱) ایثار (۲) نثار (۳) ترک عادت (۴) گزینش حق
- ۵۴- مفهوم این بیت بر کدام مورد تکیه دارد؟
 کلید گنج سعادت قبول اهل دل است مباد آنکه در این نکته شک و ریب کند
 (۱) دل آرایبی (۲) دل نشانی (۳) دل انگیزی (۴) دل نشینی
- ۵۵- در این بیت سخن از چیست؟
 بلبل از فیض گل آموخت سخن ورنه نبود این همه قول و غزل تعبیه در منقارش
 (۱) قبول شفاعت (۲) دریافت حقیقت (۳) عنایت بی علت (۴) درخواست اجابت
- ۵۶- مفهوم این بیت خواهان چیست؟
 یارب این آتش که بر جان من است سردکن ز آن سان که کردی بر خلیل
 (۱) سوز (۲) وصال (۳) یقین (۴) تمکین
- ۵۷- کدام گزینه به مفهوم این بیت نزدیک است؟
 رتبت دانش حافظ به فلک بر شده بود کرد غم خواری شمشاد بلندت پستم
 (۱) اگر ز مردم هشیاری ای نصیحت گو
 (۲) چگونه سر ز خجالت برآورم بر دوست
 (۳) اگر چه خرمن عمرم غم تو داد به باد
 (۴) به غیر آن که بشد دین و دانش از دستم
 سخن به خاک میفکن چرا که من مستم
 که خدمتی بسزا بر نیامد از دستم
 به خاک پای عزیزت که عهد نشکستم
 بیابگو که ز عشقت چه طرف بر بستم

- ۵۸- مفهوم این بیت گویای چیست؟
 من سگ اصحاب کهفم بر در مردان مقیم   گرد هر در می نگرדם استخوانی گومباش
 (۱) وفای عهد   (۲) مناعت طبع   (۳) اندازه نگه داشتن   (۴) خاطر آسوده بودن
- ۵۹- کدام عبارت به مفهوم این بیت نزدیک است؟
 تو دشمن چنین نازنین پروری   ندانی که ناچار زخمش خوری
 (۱) فریب مذاح مخور   (۲) تو عذر گنه را چه داری بیار
 (۳) خود کرده را تدبیر نیست   (۴) گر آلاشی داری از خود بشوی
- ۶۰- «بر همه عالم همی تا بد سهیل   جایی انبان می کند جایی ادیم» متناسب است با ....
 (۱) تربیت یکسان است و طباع مختلف
 (۲) قیمت شکر نه ازنی است که آن خود خاصیت وی است
 (۳) به نانهاده دست نرسد و نهاده هر کجا هست برسد
 (۴) شیطان با مخلصان بر نمی آید و سلطان با مفلسان

نثر فارسی:

- ۶۱- کدام مطلب از مفهوم این عبارت دریافت نمی شود؟
 «اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده، عصارة نالی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمايي به تربیتش نخل باسق گشته»
 (۱) راه کمال را پیمودن
 (۲) از خاک بر آمدن و بالیدن
 (۳) مراحل مختلف حیات را طی کردن
 (۴) در اندیشه استقبال از بهار بودن
- ۶۲- مفهوم این عبارت از چه چیز حکایت دارد؟
 بوسهل بر خلاف «قدر تم انقطع» کار کرد تا موزه و قبا تنگ و بی اندام آمد.
 (۱) نااندیشیده کار کردن
 (۲) اندازه خویش نگاه نداشتن
 (۳) سخن این و آن را به کار بستن
 (۴) پا را از گلیم خویش درازتر کردن
- ۶۳- «به طریق الاستلات خوردن»، یعنی .....
 (۱) خوردن با مهمان   (۲) خوردن تا ته کاسه   (۳) خوردن به نادلخواه   (۴) خوردن به آهستگی
- ۶۴- کدام مورد مفهوم این عبارت را در بردارد؟
 چاره نمی شناسم از اعلام تو بدانچه تازه شود از محبوب و مکروه و نادر و معهود
 (۱) چه توانی کرد اگر تو را از همه رویدادها آگاه نکنم.
 (۲) چه خوب و چه بد باید تو را از رویدادها آگاه کنم.
 (۳) جز آنکه تو را از هر رویدادی آگاه کنم چاره نیست.
 (۴) چاره ای نیست مگر آن که تو از هر رویدادی آگاه شوی.
- ۶۵- مفهوم این بیت بیانگر چیست؟
 الله یعلمُ انا لا نخبکم   ولا نلومکم ان لا تحبونا
 (۱) بی دلی   (۲) بی تعصبي   (۳) بی لیاقتی   (۴) بی اعتنائی
- ۶۶- مفهوم کدام گزینه با گزینه های دیگر متفاوت است؟
 (۱) بر مناره بلند پست نمودن
 (۲) چراغ پیش آفتاب نهادن
 (۳) شبه در بازار جوهریان بردن
 (۴) بضاعت مزجاء به حضرت عزیز آوردن
- ۶۷- نعیم بهشت را دیوار مکاره در پیش است
 (۱) از موانع هراسی نداشت.
 (۲) پس برای دستیابی بدان باید:
 (۳) با ناخوشایندی ها ساخت.
 (۴) عطای دنیا را به لقای آن بخشید.

- ۶۸- کدام مورد از مفهوم این عبارت دریافت می‌شود؟
 عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که ما عبدناک حق عبادتک
 (۱) پرستش چنان که سزاوار اوست کس را نشاید
 (۲) چون پرستش ما در خور او نیست ما را سکوت بهتر
 (۳) نه معتکفان را توان بندگی است و نه نیایش گران را
 (۴) سیطره شکوه او نه چنانست که کس تواند به بندگی گراید
- ۶۹- کدام گزینه مفهوم این جمله را دربردارد؟
 قصب الجیب حدیثش چون نیشکر خوردن
 (۱) سخن را به حرمت گوینده پاس داشتن
 (۲) سخنی تازه را حلاوتی دیگر نهادن
 (۳) برعیب گوینده انگشت نهادن
 (۴) سخنی ناچیز را ارزشمند شمردن
- ۷۰- مفهوم این عبارت بیان‌گر حال کدام مورد نیست؟
 نگویم که مرا این صلت سخت دربايست نیست اما چون بدانچه دارم قانعم وزرو وبال این چه به کار آید؟
 (۱) پارسا و با اندک خویش سازگار
 (۲) سخت نیازمند اما بدون هیچ چشمداشت
 (۳) انسانی منعم به درویشی و خرسندی
 (۴) سخت بی‌نیاز و هراسان از عواقب طمع
- ۷۱- مفهوم این جمله در کدام عبارت آمده است؟
 من سخت کارهم رفتن این لشکر را و زهره نمی‌دارم که سخنی گویم که به روی دیگر نهند
 (۱) ناتوان از گفتن وقایع
 (۲) ترسان از تعابیر ناصواب
 (۳) معترف به زشتکاری خود
 (۴) ناخشنود از حرکات ناشایست
- ۷۲- کدام مطلب از مفهوم این عبارت دریافت می‌شود؟
 حاجبش را بفریفتند به فرمان سلطان و تعبیه‌ها کردند تا بر وی مشرف باشد
 (۱) تأمین آتیه (۲) زنده‌داری (۳) جاسوس‌گماری (۴) کسب افتخار
- ۷۳- کدام عبارت از مفهوم این جمله دریافت می‌شود؟
 فقیه نوح را این سال ندیمی خداوند زاده فرمود سلطان
 (۱) صدور فرمان ندیمی نوح
 (۲) ولی عهد را عنوانی تازه بخشیدن
 (۳) برگزیدن سلطان فقیه را به ندیمی خود
 (۴) فقاہت نوح را سلطان به رسمیت شناختن
- ۷۴- کدام مورد از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟
 هر چند در او استبدادی قوی بود و خطا رفتی در تدبیرها ولکن آن همه از ایزد عز ذکره باید دانست که هیچ بنده به خویش بد نخواهد.
 (۱) خودکامگی او (۲) اشتباه کاری او (۳) حسن ظن داشتن او (۴) جبرگرایی او
- ۷۵- مفهوم این عبارت گویای چیست؟
 خداوند نیست همنا و حلیم است ولیکن بس شنونده است هر کسی زهره آن دارد که نه به اندازه و پایگاه خویش با وی سخن گوید.
 (۱) مدح شبیه به ذم
 (۲) مدح توأم با ذم
 (۳) ذم شبیه به مدح
 (۴) مدحی آشکار و ذمی نهان
- ۷۶- «هر چند این فصل از تاریخ مسبق است بدانچه بگذشت در ذکر لکن در مرتبه سابق است» یعنی این فصل
 .....
 (۱) ارزشمندتر است گر چه پس از مطالبی کم ارزشتر آمده است.
 (۲) گر چه بدان پرداخته‌ام لیکن سابقه تاریخی بیشتری دارد.
 (۳) گر چه ارزش آن بر همگان روشن نیست لیکن به نفس خویش ارزشمند است.
 (۴) گر چه یاد کرد آن اکنون متسر است ولی پیشینه تاریخی آن مهم‌تر است.
- ۷۷- در این عبارت سخن از چیست؟
 فرمود خانه‌ای برآوردند خواب قیلوله را و آن را مزملها ساختند و خیشها آویختند.
 (۱) به هنگام خواب نیمروز جامه‌ای به خود پیچیدن
 (۲) اتاقی دلخواه ویژه خواب چاشتگاه ساختن
 (۳) تهیه وسایل گرمایشی و سرمایشی برای اتاق خواب
 (۴) خواب نیمروز را در اتاقی خلوت ترجیح دادن

- ۷۸- کدام مطلب از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟
او را امان داده‌ام و دالت صحبت و ذمام معرفت بدان پیوسته و در احکام مروّت غدر به چه تأویل جایز توان داشت؟
- (۱) پیمان‌شکنی را ناروا انگاشتن
(۲) بر جوانمردی اصرار ورزیدن
(۳) آشنایی را سرآغاز شناخت شمردن
(۴) ایجاد حق در اثر نشست و برخاست
- ۷۹- کدام مورد از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟
یکی از سكرات ملك آنست كه همیشه خائنان را به جمال رضا آراسته دارد و ناصحان را به وبال سخط مأخوذ
- (۱) خشمی نابجا
(۲) ظلمی بر دوام
(۳) پاسخی ناسزا
(۴) غروری زودگذر
- ۸۰- مفهوم کدام گزینه با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟
(۱) بر روی آب معما نوشتن
(۲) در گوش کر غم و شادی گفتن
(۳) بر اومید ریع تخم پراکندن
(۴) با مرده مشاورت پیوستن
- ۸۱- کدام مورد مفهوم این عبارت را در بردارد؟
همیشه جانب عفو من اتباع را ممهّد بوده است و انعام من خدمتکاران را مبذول
- (۱) بخشایش و بخشش
(۲) بی‌نیازی و دستگیری
(۳) چشم‌پوشی و چشم داشت
(۴) بنده‌پروری و گذشت
- ۸۲- مفهوم این عبارت بر کدام مطلب تکیه دارد؟
غرض از اصطناع کفات نفاذکار است اگر جایی کفایت مانع خواهد گشت لابد احتراز آن همچنان لازم باشد که از جهل و عجز
- (۱) وسیله و هدف باید متناسب باشند.
(۲) هدف وسیله را توجیه می‌کند.
(۳) امکان هیچ کاری بدون وسیله ممکن نیست.
(۴) هدف نمی‌تواند بدون تغییر وسیله محقق شود.
- ۸۳- مفهوم این عبارت در کدام مورد آمده است؟
چون دشمنیگی به روزگار از هر دو جانب تمکن یابد و سوابق به لواحق مقرون شود عدم آن به انعدام ذاتها متعلق باشد.
- (۱) خصومت دیرین جز با مرگ پایان نپذیرد
(۲) خصومت ذاتی جز با فتنای ذاتی پایان نیابد
(۳) مرگ هم نمی‌تواند ریشه خصومت‌ها را بخشکاند
(۴) پیش از آن که دشمنی آن دو پایان یابد مرگ فرا می‌رسد.
- ۸۴- مفهوم این عبارت به کدام مورد نزدیک‌تر است؟
آب اگر چه در آوندی دیر بماند تا بوی و طعم بگرداند چون بر آتش ریخته شود از کشتن آن عاجز نیاید.
- (۱) دشمن را باید به دست دشمن هلاک کرد
(۲) دوستی و دشمنی مشمول مرور زمان نمی‌شود
(۳) دشمن نتوان حقیر و بیچاره شمرد
(۴) دشمن چو از حیلت فروماند سلسله دوستی بجنباند
- ۸۵- مفهوم این عبارت به کدام مورد نزدیک است؟
چندان قصائد غرر و نفائس درر که از طبع وقاد مسعود زاد سلطان را هیچ مسموع نیفتاد
- (۱) گر چه دانی که نشنوند بگوی
(۲) خفته را خفته کی کند بیدار
(۳) بر سیه دل چه سود خواندن وعظ
(۴) چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست
- ۸۶- با توجه به این عبارت، کدام مورد از لوازم باب نجوم نیست؟
منجم باید که زکی الخلق و رضی الخلق بود هر چند عته و کهانت از لوازم نجوم است.
- (۱) پاک تنی
(۲) فال گویی
(۳) پسندیده خویی
(۴) آزمایش و خطا
- ۸۷- در این عبارت به کدام موضوع اشاره نشده است؟
آخر کار او به عصیان کشید به استخفافی که در حق او رفته بود به اغراء جماعتی نخواست
- (۱) تحقیر را به کار بستن
(۲) سر از ربقه طاعت کشیدن
(۳) فتنه انگیزی مؤثر افتادن
(۴) نتیجه سرپیچی را به چشم دیدن
- ۸۸- «غیرت و عزت اقتضای تعزز کند از غیرت» یعنی:
(۱) غیرت غیر را بر نمی‌تابد
(۲) دیو چو بیرون رود فرشته درآید
(۳) حریف آری رقیب هرگز
(۴) رشکم از پیرهن آید که در آغوش تو خسبد

- ۸۹- کدام گزینه می‌تواند جانشین نقطه چین شود؟
 سمع در مبصرات و بصر در مسموعات و عقل در ..... تصرف نتواند کرد.
 (۱) معقولات (۲) مرئیات (۳) محسوسات (۴) ملموسات
- ۹۰- رب العالمین گفت: منکم من یرید الدنیا و منکم من یرید الآخره فاین من یریدنی مناسب است با .....
 (۱) دین به دنیا فروشان بی‌شمارند و آخرت جویان کم
 (۲) دنیا و آخرت واگذاران فراوانند و خدا خواهان کم
 (۳) گویندگان از دردی درداو بسیارند و صاحب دردکم
 (۴) خواهندگان از او بر او بسیارند و خواهندگان او کم

کلیات مسائل ادبی (تاریخ ادبیات، فنون ادبی، دستور زبان):

- ۹۱- در بیت زیر از عیوب فصاحت کدام یک دیده می‌شود؟
 «ستودن نداندکس او را چو هست
 میان بندگی را ببایدت بست.»
 (۱) تنافر حروف (۲) تنافر کلمات (۳) کراهت سمع (۴) مخالفت قیاس
- ۹۲- در بیت زیر کدام عبارت درست است؟
 «دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما
 شبه کمال انقطاع (۱) وصل (کمال انقطاع) (۲) فصل (کمال انقطاع) (۳) چيست ياران طريقت بعد از این تدبیر ما»
- ۹۳- در بیت زیر چه نوع معانی هست؟
 «پرستار امرش همه چیز و کس
 حذف مسندالیه (۱) اطلاق مسندالیه (۲) بنی آدم و مرغ و مور و مگس»
 (۳) ذکر خاص بعد از عام (۴) ذکر عام بعد از خاص
- ۹۴- در مصراع زیر «نسیم» چیست؟
 «خوشش باد آن نسیم صبحگاهی»
 (۱) مسندالیه مقید (۲) مسند مقید (۳) مسندالیه مطلق (۴) مسند مطلق
- ۹۵- کدام یک از بیت‌های زیرین از بحر رمل است؟
 (۱) ای بهتـر از هـر داوری
 (۲) آسمان در کشتی عمرم کند دایم دو کار
 (۳) غـزال و غـزل می‌نـگویم ترا
 (۴) نیست ترا هیچ به سویم نظری
- ۹۶- از عیوب فصاحت کدامین در بیت زیر هست؟
 همی تا کند پیشه عادت همی کن
 (۱) تعقید لفظی (۲) تعقید معنوی
- ۹۷- در بیت زیر چه نوع جناسی به کار رفته؟
 کاروانا خوش فرود آی و در آی
 (۱) کامل (۲) مرفوع (۳) مرکب (۴) مضارع
- ۹۸- در بیت زیر چه نوع جناسی به کار رفته است؟
 بازی است رباینده زمانه که نیابد
 (۱) تام (۲) ناقص (۳) مرکب (۴) مردوف
- ۹۹- قافیه کدام گزینه دارای حرف «تأسیس» است؟
 (۱) خداوند کـسیهان و گردان سپهر
 (۲) بـسی تیر و دی ماه و اردیبهشت
 (۳) آفتابی کزوی این عالم فروخت
 (۴) گرچه در بستم در مدح و غزل یکبارگی
- ۱۰۰- در بیت زیر سرفرود آوردن چیست؟
 سری به صحبت بیچارگان فرودآور
 (۱) مجاز (۲) کنایه (۳) استعاره (۴) تشبیه
- همین قدر که ببوسند خاک پای را
 (۳) تشبیه (۴) استعاره

- ۱۰۱- از ترکیبات انشائی کدام معنی در این بیت دیده می‌شود؟
«دیدنی دلا که یار نیامد گردآمد و سوار نیامد»
(۱) عتاب (۲) تقاضا (۳) اظهار عجز (۴) اظهار یأس
- ۱۰۲- نام بحر بیت زیر کدام است؟
ای نگارنده باغ معنی این پرنده کجا لانه دارد
(۱) متقارب (۲) متدارک (۳) رجز (۴) مجتث
- ۱۰۳- از معانی استفهام، کدام یک در این بیت به کار رفته است؟
«تا کی آخر چو بنفشه سرغفلت در پیش»
(۱) تعظیم (۲) بیان تعجب (۳) انکار (۴) توبيخ و ملامت
- ۱۰۴- در بیت زیر کدام ملاحظه علم معانی هست؟
خویشتن را وداع کن رستی
(۱) مبالغه (۲) وصل (۳) ایجاز (۴) غلو
- ۱۰۵- کدام بیت دارای حرف وصل است؟
(۱) نورو در آمد ای منوچهری
(۲) به تهدید اگر برکشد تیغ حکم
(۳) عاشقی را چه جوان چه پیرمرد
(۴) شنیدم که می‌گفت و باران دمع
- ۱۰۶- کدام جمله از نظر نگارش هم درست و هم فصیح است؟
(۱) مهاجمان به شهر حمله کرده گروهی را به اسارت گرفتند.
(۲) مهاجمان به شهر حمله کردند و گروهی را به اسارت گرفتند.
(۳) مهاجمان به شهر حمله کرده و گروهی را به اسارت گرفتند.
(۴) مهاجمان به شهر حمله و گروهی را به اسارت گرفتند.
- ۱۰۷- در کدام عبارت، جمله پیرو مؤول به مفعول است؟
(۱) ماکه رندیم و گدا دیر مغان ما را بس
(۲) دیدی که یار جز سر جور و ستم نداشت
(۳) از دیده گر سرشک چو باران چکد رواست
(۴) گرت چون شمع جفایی رسد بسوز و بساز
- ۱۰۸- در کدام عبارت واژه عشق تمیز است؟
(۱) فلک جز عشق محرابی ندارد.
(۲) جهان عشق است و دیگر زرق سازی
(۳) حکیمان این کشش را عشق خوانند
(۴) چو من بی عشق خود را جان ندیدم
- ۱۰۹- در کدام بیت جمله صله مفعول را وصف کرده است؟
(۱) حافظ مکن ملامت رندان که در ازل
(۲) به آب روشن می عارفی طهارت کرد
(۳) نه به هفت آب که رنگش به صد آتش نرود
(۴) گوهری کز صدف کون و مکان بیرون است
- ۱۱۰- کدام واژه با پسوند ساخته شده است؟
(۱) دربار (۲) سربار (۳) دریابار (۴) رگبار
- ۱۱۱- ویژگی‌های سبک خراسانی در کدام بیت نمود بیشتری دارد؟
(۱) نازم بدانکه هستم شاگرد تو
(۲) خرداومند سخندان به تو برخندد
(۳) سر الب ارسلان دیدی ز رفعت رفته برگردون
(۴) اینکه می‌بینم به بیداری است یا رب یا به خواب
- ۱۱۲- کدام شاعر پیرو سبک خراسانی است؟
(۱) همای شیرازی (۲) مجمر زواره‌ای (۳) فروغی بسطامی (۴) محمودخان ملک الشعرا

- ۱۱۳- کدام مورد از ویژگی‌های غزلیات شمس نیست؟
 (۱) تداعی آزاد
 (۲) وحدت حال و انسجام
 (۳) فراوانی صنایع لفظی
 (۴) تکرار مایه‌های اصلی فکری (تم‌ها)
- ۱۱۴- براساس ویژگی‌های سبکی، کدام بیت از شاعران قرن نهم است؟
 (۱) بس که از تیغ نگاه تو به خود کاهیده‌ام
 (۲) از غمزه تو خسته شد آزرده دل من
 (۳) خیال خال تو با خود به خاک خواهم برد
 (۴) گر همه صورت خوبان جهان جمع کنند
 در میان کشتگانم دیده و نشناخته
 این حکم خدایی است جراحی به جراحی
 که تا زخال تو خاکم شود عبیر آمیز
 روی زیبای تو دیباچه اوراق آید
- ۱۱۵- مراقبت در تصوف به کدام مورد مربوط است؟
 (۱) خاطر
 (۲) رضا
 (۳) فنا
 (۴) علم
- ۱۱۶- کدام کتاب تاریخ عمومی سنواتی است؟
 (۱) الأعلام زرکلی
 (۲) الکامل ابن اثیر
 (۳) راحة الصدور راوندی
 (۴) نفثة المصدور زیدری
- ۱۱۷- کدام کتاب در اصول و مبانی عرفان است؟
 (۱) عبهرالعاشقین
 (۲) فضائل الانام
 (۳) فردوس المرشديه
 (۴) مصباح الهدایه
- ۱۱۸- کدام کتاب از متن‌های داستانی پیش از عهد مغول است؟
 (۱) جواهر الأسمار
 (۲) داراب‌نامه بیغیمی
 (۳) داراب‌نامه طرسوسی
 (۴) جوامع الحکایات
- ۱۱۹- کدام کتاب در اعتقاد اسماعیلیان نیست؟
 (۱) جامع ستینی
 (۲) گشایش و رهایش
 (۳) کشف المحجوب سجستانی
 (۴) شرح قصیده ابوالهیثم
- ۱۲۰- کدام کتاب را جزو منابع فردوسی در سرودن شاهنامه دانسته‌اند؟
 (۱) شاهنامه مسعودی
 (۲) شاهنامه ابومنصوری
 (۳) شاهنامه ابوالمؤید
 (۴) گشتاسب نامه دقیقی

زبان عربی:

■ ■ عین الأصح و الأدق في الجواب للترجمة أو التعريب أو المفهوم (۱۲۱-۱۲۸)

۱۲۱- ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾:

- (۱) همانا ما آن قرآن را عربی فرو فرستادیم، باشد که تفکر بورزید!
 (۲) قطعاً ما قرآنی عربی را نازل کردیم، باشد که شما تعقل بورزید!
 (۳) همانا ما قرآن را عربی فرو فرستادیم تا شاید درباره آن تفکر کنید!
 (۴) قطعاً ما آن را بصورت قرآنی عربی نازل کردیم، شاید شما تعقل کنید!
- ۱۲۲- «الحق أن الجهل بمسألة الوجود للإنسان يوجب له الجهل، لأنه بالوجود يعرف كل شيء!»:
 (۱) حقیقت جهل همین است که انسان نسبت به مسأله وجود جهل داشته باشد، زیرا وجود هر چیزی را می‌شناساند!
 (۲) حقیقت این است که جهل نسبت به مسأله وجود برای انسان موجب جهل او می‌شود، چه بوسیله وجود هر چیزی شناخته می‌شود!
 (۳) واقعیت همین است که جهل انسان درباره وجود سبب نادانی او می‌شود، زیرا بواسطه وجود است که انسان همه چیز را می‌شناسد!
 (۴) واقعیت امر این است که شناخت نداشتن انسان بر وجود باعث می‌شود که هیچ چیز دیگری را نشناسد، چه وجود باعث شناخت سایر اشیاء می‌شود!

۱۲۳- « ما كنت أحسبُ، قبل حبك، أن أرى في غير دار الخلد حور العين! »:

- ۱) قبل از عشق تو گمان نمی‌کردم که در غیر از جهان جاویدان، حورالعين را ببینم!
- ۲) هرگز فکر نکرده بودم که می‌شود در جایی غیر از بهشت (جهان آخرت) حورالعين را دید!
- ۳) پیش از محبت داشتن به تو فکر نمی‌کردم که بتوانم حورالعين را در جهانی بغیر از دار خلد ببینم!
- ۴) چه گمان می‌کردم؟ پیش از عشق ورزیدن به تو فکر می‌کردم حورالعين فقط در بهشت است و بس!

۱۲۴- عین الخطأ:

- ۱) لما كسرتَه انكسر!؛ وقتی آن را خرد کردم، خرد شد!
- ۲) صادقته ولكن عاداني!؛ با او دوستی کردم اما او با من دشمن شد!
- ۳) بيض الذهر شعري فابيض!؛ روزگار مویم را سفید کرد، پس سفید شد!
- ۴) تعاذر الصديقان و تعانقا!؛ دو دوست از یکدیگر عذرخواهی کرده یکدیگر را در آغوش کشیدند!

۱۲۵- عین ما یختلف في المدلول عن الباقي:

- ۱) خذوا العلم على أعلامه!
  - ۲) تعلم، فليس المرء يولد عالماً!
  - ۳) اطلبوا العلم من المهد إلى اللحد!
  - ۴) العلم أنفس شيء أنت ذآخره!
- ۱۲۶- « من يسأل الناس عن حاله، فشاهاها محض العيان، الذي يغني عن الخبر! ». عین المناسب للمفهوم:

- ۱) راز بلبل گل بداند بیشکی!
  - ۲) رنگ رخساره نشان می‌دهد از سر درون!
  - ۳) رخ مـرد را تیره دارد دروغ بلسدیش هرگز نگیرد فروغ!
  - ۴) اهل دین را جز اهل دین نگزید دیده را جز به دیده نتوان دید!
- ۱۲۷- « آنچه را که به تو ارتباطی ندارد رها کن تا آسوده خاطر زندگی کنی! ». عین الصحيح:
- ۱) أترك ما لا يعنك تعيش فارغاً!
  - ۲) بله ما لا يرتبط بك فتعيش مرتاحاً!
  - ۳) ذر ما لا ارتباط بك تعيش في راحة!
  - ۴) دع ما لا يعنك تعيش فارغ البال!

۱۲۸- « بهترین آرزو آن است که تو را نه فقط از تلاش کردن باز ندارد، بلکه انگیزه‌ای قوی برای پیش رفتن تو در مسیر موفقیت باشد! »:

- ۱) أفضل المنى ما لا يمنعك من الكدح فقط، بل يجرك أن تتقدم في سبيل الفوز قوياً!
- ۲) المنى الأفضل ما لا تنهيك عن الجهد فقط، بل تكون عاملاً لك حتى تسلك طريق النصر بقوة!
- ۳) أفضل أمنية هو الذي لا يكفك عن السعي فحسب، بل يكون دافعاً قوياً لتقدمك في سبيل النجاح!
- ۴) الأمنية الفضلى هي التي لا يصرفك عن العمل فحسب، بل تدفعك قوياً أن تمشي في مصير النصر!

■ ■ عین الخطأ في التشكيل (۱۲۹ و ۱۳۰)

۱۲۹- « انه لا راد لقضاء الله ولا معقب لحكمه، فإنه خلق الخلق و كتب عليهم الموت بعد الحياة لنلا يطمع أحد في خلد الدنيا! » :

- (۱) رادٍ - مُعَقَّبَ - الخَلْقَ - يَطْمَعُ
(۲) الخَلْقَ - الحَيَاةَ - يَطْمَعُ - خُلِدَ
(۳) إِنَّةَ - رَادًا - خَلَقَ - المَوْتَ
(۴) حُكْمِهِ - كَتَبَ - المَوْتَ - أَحَدًا

۱۳۰- عین الخطأ :

- (۱) إلى الله أشكو من معشر يعيشون جهالاً،
(۲) و يموتون ضللاً؛ ليس فيهم سلعة أبور من الكتاب،
(۳) إذا تلي حق تلاوته و لا سلعة أنفق ببعاء،
(۴) و لا أغلى ثمناً من الكتاب إذا حُرِّفَ عن مواضعه!

■ ■ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۳۱ - ۱۳۳)

۱۳۱- « قد كان قومك يحسبونك سيِّداً و إخال أنك سيِّد مغبون! »:

- (۱) سيِّداً: مشتق و صفة مشبَّهة (وزن فعل من «س ي د»)، مفعول به ثانٍ لفعل «حسب» و منصوب
(۲) ك: ضمير متصل للنصب أو للجر؛ اسم أن و منصوب محلاً والجملة اسمية ومفعول به أول لفعل «إخال»
(۳) يحسبون: مضارع، للغائبين، مرفوع بثبوت نون الإعراب ومن أفعال القلوب لليقين، اسمه ضمير الواو البارز، والجملة فعلية
(۴) إخال: مضارع، للمتكلم وحده، و من أفعال القلوب للرجحان أو الشك، وهي من النواسخ، فاعله الضمير المستتر فيه وجوباً تقديره «أنا»

۱۳۲- « السيف يُسمعهم قولي بصولته و السيف أصدق قولاً حيثما قالا! »:

- (۱) قولاً: جامد و مصدر، و تمييز نسبة و منقول من المبتدأ، تقديره «قوله أصدق»
(۲) حيثما: اسم غير متصرف من أدوات الشرط غير الجازمة، و منصوب محلاً على أنه مفعول فيه للزمان
(۳) أصدق: إمّا اسم تفضيل (مصدره: صدق)، أو فعل ماضٍ من باب إفعال، و خبر و مرفوع للمبتدأ «السيف»
(۴) صولة: جامد و اسم المرة، و مجرور بحرف الجر؛ بصولة: جار و مجرور و متعلّقهما شبه فعل «قول»

۱۳۳- « فیومک إن أعتبتہ عاد نفعہ عليك، و ماضي الأمس ليس يعود! ». عین الخطأ:

- (۱) الأمس: اسم مفرد بمعنى يوم من الأيام الماضية و معرب لتَحْلِيهِ بالألف و اللام و مجرور بالإضافة
- (۲) ماضي: مشتق و اسم فاعل، معرف بالإضافة، منقوص، و مبتدأ و مرفوع بضمّة مقذرة و الجملة اسمية
- (۳) أعتبت: ماضٍ من باب إفعال، فاعله ضمير التاء البارز، و ضمير الهاء مشغول به و منصوب محلاً على أنه مفعول به
- (۴) يوم: مشغول عنه و إما مرفوع على أنه مبتدأ و الجملة اسمية، أو منصوب على أنه مفعول به لفعل محذوف، و الجملة فعلية

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۴-۱۴۰)

۱۳۴- عین الخطأ في الإعلال:

- (۱) رَبَّتْ الأَمَّ بنتها على الفضيلة و الأخلاق!
  - (۲) رأت النملة فراشة كانت تموت من شدة البرد!
  - (۳) قلت للطبيب: اصف لي دواءً لأشفي من المرض!
  - (۴) لا تدعني في المصائب التي لا أنيس لي إلا إياك!
- ۱۳۵- عین المنسوب على خلاف القياس:

- (۱) روحاني، رازي، فوضوي، طبيعي
- (۲) حُبَارِي، فرنسي
- (۳) قضائي، بيداوي

۱۳۶- عین المضارع ليس مجزوماً:

- (۱) قطف البستاني الفواكه من الأشجار و لمّا تنضج!
- (۲) كن صادقاً في أعمالك تريح في دنياك و آخرتك!
- (۳) دخلنا الصفّ لمّا كانت الأستاذة تلقي دروسها!
- (۴) لاتحسبنّ اللّاتي لا يصدقن في الحياة ناجحات!

۱۳۷- عین المصدر مضافاً إلى فاعله في المعنى :

- (۱) كفّارته إطعام عشرة مساكين!
- (۲) تعتبر من الكرام بعشرتك إياهم!
- (۳) ترك الصلاة لا يوافق الإيمان!
- (۴) كتابة العلم تقيدّه و تسبّب أن لا يُنسى!

۱۳۸- عین الخطأ في المبني للمجهول:

- (۱) لا يُخَيِّب المؤمن المحتاج ← لا يُخَيِّب المحتاج!
- (۲) لا نُصِيب الفرصة دائماً ← لا تصاب الفرصة دائماً!
- (۳) أنشدت قصيدتي هذه مرتين ← أنشدت قصيدتي هذه مرتين!
- (۴) وعظت المستبصر كل حين ← يوعظ المستبصر كل حين!

۱۳۹- عین الخطأ (في أسلوب التعجب):

- (۱) أجمل بحياة يرضى الناس فيها عنك و أنت راض عنهم!
- (۲) لمّا واجهت كثرة الأعمال قلت في نفسي: ما أزيد عملاً!
- (۳) أقبح بوجه الإنسان لمّا لا يفى بما وعده!
- (۴) ما أسوأ عندما تكذب كثيراً الحياة!

۱۴۰- عین الخطأ (في الإضافة و التوصيف):

- (۱) رأيناه قادماً من السفر وقتاً طلع الفجر!
- (۲) بارك الله بشهر يطلع فيه هلال رمضان!
- (۳) تخرّج من الجامعة سنة تخرّجت أنت!
- (۴) دخلت المدينة يوماً دخلها الناس كلّهم!